

Nr. 212(285) Penktadienis, 1946m. lapkričio mėn. 8 d. II metai

ATSIPRAŠYMAS

Dėl elektros tinklo gedimų vakar beveik 24 valandas ambulatorija neturėjo srovės todėl „Dienos Žinios“ negalėjo išeiti. Mes labai atsiprašome.

AMERIKOS RINKIMAI IR PASAULIO OPINIJA

Anglų spaudos dauguma mano, kad respublikonams laimėjus abiejose rūmuose daugumą, o prezidentui paliekant iš demokratų tarpo, porą metų gali tęstis tam tikras Amerikos įstatimdavystės neveiklumas, nes atstovų rūmai kiekvienu atveju gali užblokuoti prezidento įstatymus. Užsienio politikoj nelaukiama pasikeitimų nes šioji politika vadovaujasi Amerikos tautiniais interesais ir su ja sutinka abidvi partijos. Dešinioji anglų spaudo patenkinta rinkimų išdavomis ir pareiškia, kad darbiečiai stengiasi sumažinti šių rinkimų reikšmę pasaulio tolimesnei raidai. Liberalų laikraštis reiškia nuomonę, kad rinkimų išdavos gali turėti reikšmės pasaulio maitinimui ir kiek būkštauja. Socialistų laikraštis Anglijoje „Daily Herald“ pareiškia, kad respublikonų laimėjimas yra bloga šinia pasauliui. Ispanų spaudo patenkinta ir sveikina respublikonų laimėjimą. Pačioje Amerikoje paneigiama, kad prezidentas turėtų atsistatydinti respublikonų labui. Apskritai, dabar padėtis yra tokia: kongresas gali vetuoti prezidento projektus, o prezidentas gali vetuoti kongreso projektus. Panaši padėtis buvo prie prezidento Vilsono, kada šis prezidentas turėjo opozicinį kongresą prieš save. Betgi yra skirtumas, nes šiuo metu visuose užsienio politikos klausimuose abidvi partijos sutinka. Spauda pranašauja streikų bangą Amerikoje. Numato, kad respublikoniškas kongresas stengsis išleisti prieš streikinius įstatymus iš kitos pusės prezidentas gali juos užvetuoti. Pastebima taip pat, kad respublikonų partija savo uždaviniu pasistatė kovoti su komunizmu Amerikoje.

Londonas. BBC. XI. 7. Molotovas aplankė prezidentą Trumaną ir turėjo su juo pasikalbėjimą.

- Didžiulėse revoliucijos minėjimo iškilmėse Sovietų Sąjungoje nedalyvavo Stalinas.

- Italijos vyriausybė pareiškė savo nepritarimą maršalo Titto pasiūlymui išmainyti Triesto sritį į Corisio sritį. Titto pasiūlė Triesto palikti Italijai (su sąlyga, kad sritis gautų autonomiją ir būtų demokratiškai valdoma), jeigu Italija perleis Jugoslavijai Corisio.

- „Yorkshire Post“ rašo: maitinimosi padėtis anglų zonoje yra katastrofiška. Badas gali privesti prie neramumų, prieš kuriuos tektų pavartoti represalijas, tai būtų smūgis demokratijai, o pelnas komunizmui. Tokiu būdu kveičiame niekais viltus tokių vyrų kaip Churchillis, kurie tikisi demokratinės Vokietijos.

Münchenas. Dana. XII. 7. Gandi arsinimas badanti iki mirties, jeigu neramumai nesiliaus Indijoje, daro įtakos į jų eigą.

- Austrijos gyventojams maisto norma bus pakeliamą iki 1500 kalorijų. Tai dėka amerikiečių atstovo kontroliuojamajam komitetui, kuris daro viską, kad būtų gauti atitinkami maisto kiekiai iš Amerikos šaltinių.

- Nepriimti atsistatydinimo pareiškimai Bavarijos ir Vürtemberg- Baden denazifikavimo ministrai. Ministras padavė pareiškimus sąryšį su generolo Clay griežtais žodžiais vokiečių denacifikavimo įstaigų adresu.

- Attlee, Trumanas ir ~~Stalinai~~ Čenkašėkas pasiuntė sveikintimus SSSR prezidentui Rusijos revoliucijos proga.

- Višinskis pareiškė, kad tie pabėgėliai, kurie nenori grįžti į savo tėvynę neturi būti globojami įkurtinos pabėgėliams organizacijos. Jisai priešinosi planui tokius pabėgėlius įkurti kituose kraštuose. Šis pareiškimas padarytas socialinėje komisijoje, kuri šiuo metu svarsto pabėgėliams globoti organizacijos įkūrimą.

- Jorko arkivyskupas pasakoja apie savo įspūdžius, parsi-vestus iš kelionės po Sovietų Sąjungą, pareiškė, kad religija Sovietų Sąjungoje dabartiniu metu naudojasi didesne laisve negu prie caro.

- Graikijos vidausios tvarkos ministras paskelbė, kad visi suklečėliai, kurie iki nustatyto termino pasiduos, bus nebaudžiami.

Londonas. BBC. XI.7. Anglų vyriausybė kreipėsi į prancūzų vyriausybę, prašydama ištirti vieną DP stovyklą Marselyje. Anglų vyriausybė turi žinių, kad iš tos stovyklos į Palestinę vyksta nelegalūs žydų imigrantai.

- Generolas Mc. Nerney pranešė, kad numatytas šiuo metu vokiečių valdžios teisių praplėtimas nebus padarytas, nes vokiečiai netinkamai pravedė denacifikavimą.

Atsakymas į p.St.R. straipsnį

„Ar smalsumui yra ribos?“

Ponas St.R. kalba Komiteto vardu nors ir pasirašo tik trim raidėmis. (Keista, kad Komitetas ieško užtarimo pas anoniminius asmenis.) Jis užkliūva už atskirų žodžių, nukrypdamas į asmeniskumus, ir elementariusių tremtinių teisių gynimą vadina smalsumu; bet jis nekompetingas ginti Komiteto reikalus, nes iš straipsnio matyti menkai pažįstas Komiteto ~~reikalus, ypač jo veiklą~~ veiklą, dėl to atsisekau su juo diskutuoti, tačiau pabrėžiu, kad Komiteto neaktyvumo ir informacijos stokos išskelimas, tai nėra visuomenės kiršinimas. - A. Aušronis.

„Dienos Žinių“ nuomonė dėl žemiau dedamo straipsnio.

Standieną gautis pono Ks. Ks. straipsnis: „Slaptingumas, smalsumas ir kas toliau“. Mūsų manymu visuomenė yra naudinga jeigu atsiranda žmonų, kurie kelia tikslą bei kuriuos klausimus, turėdami tikslą reikalingą išsiskirti. Yra galimas dalykas, kad mes dar nepakankamai esame išsimiklinę visa tai atlikti tinkama ir kultūringa forma. Bet tai nėra per didelė yda. Ta linkme mes turime auklėtis, ir jau esame padarę tikrai džiuginančios pažangos. Pav. praėjusiame susirinkime įvairių klausimų išskirtas buvo atliktas labai tinkama ir mandagi forma. Pono Jokūbačio (t.y. pat. pono Rudžio) ramus ir dėtingas laikymasis visiems padarė gerą įspūdį; argumentais pagrįsta pono Jokūbačio kalba įtikino, kad reikalingas, kuriam jisai atstovauja yra teisingas. Praėjus šiam susirinkimui mes susiderėme įspūdį, kad įvairių klausimų išskirtas ir jų išskirtimas, tinkamai atliktas, atneša daug naudos, nes išskleidžia nepažintus godus, kurie nejuokiamis labai greit susiformuoja. Kaip tik

dėl šių priežasčių mes palaikėme žemiau dedamą pono Ks.Ks. straipsnį naudingą, nes jisai keldamas aikštėn kai kuriuos aktualius neaiškumus prarodys mūsų atsakomiesiems anonėms, kad jie (neaiškumai) iš viso yra susidarę (nes atsakomiesiems galėjo apie tai nė nežinoti). Straipsnis duos impulsą reikalingą paaiškinti ir susidariusius nepamatuotus gandus išsklaidyti. Visuomenei bus lengviau atsitętyje panašioje situacijoje orientuotis, ir jina, darydama sprendimus, atsitętyje mažiau klyse.

Ks.Ks.

Slaptinumas, smalsumas ir kas toliau?

D.Ž.m. 210 tilpo A.Audronio straipsnis: „Ar reikalingas toks slaptinumas?“ Tam pačiam ir sekančiam numeryje, skaitėme St.R. straipsnį: „Ar smalsumui yra ribos?“, kuris, atrodo, bus atsakymas į A.Audronio minėtą straipsnį. A.Audronis iškeltų minčių teisingumui kažin ar ir pats St.R. abejoja. Negu noras žinoti, kiek turi teisę gauti maisto, kokį apavą ir apšildymą gali gauti ir t.t., yra smalsumas? Kad slaptumo per daug, manau nei St.R. neužginčys. Suminėsiu keletą pavyzdžių. Praeitą pavasarį buvo gauti liepaličiai, ar eiliniam stovyklos gyventojui buvo žinoma, kokiu pagrindu jie buvo dalinami? Nežino to tas, kuris gavo nežino ir kuris negavo. Prieš keletą mėnesių buvo rūbų sandėly apatinių vuriškų kaltinių, kuriuos pakeitinėjo ant sudevėtų, ar buvo paskelbta eiliniam stovyklos gyventojui ir ar jis ir dabar tai žino? Tik ką buvo sandėlyje vaikiškų batų, ar buvo eiliniam gyventojui paskelbta, kad tų batų yra ir kad galima pasi-keisti ant sudevėtų? Su moteriškomis kojineis istorija panaši, skirstymas daromas slapta, nežinant nei kokiu pagrindu, nei kam tos kojineis skirstomos, nes tik ką neseniai buvo moterų jau gavusių po 2 poras kojinių, o taip pat ir jau gavusių po 4 poras. Ar paskelbta kokiu pagrindu dalinami moteriški puspalciai? Dalinamos malkos pagal korteles. Ant kortelių parašyta rymiškais skaitmenimis koks tai skaičius ir prie jo dar raidė ir dar kai kur ir daugiau, ar iki šiai dienai yra paaiškinta komitetom kokius pagrindus ir kaip yra skirstomos malkos? Girdėti pavyzdžių, kad tokioj pat cėlėj gyvenęs latvis daugiau gauna malkų, negu lietuvis su mažesniais vaikais. Manau, kad ir St.R. pritars man, kad ir malkų pas-kirstymo kontrolė priklausytų ne eiliniam stovyklos gyventojui, o komitetui, o ir eilinis stovyklos gyventojas turėtų turėti teisę, pasakyčiau, net pareigą žinoti, kokiu pagrindu ir ar teisingai jam skiriamos malkos. Šiuo metu dalinami moteriški baltiniai, ar paskelbta tai stovyklos gyventojams, ar nedalinama ir vė slap-tai? Be šių pavyzdžių, galimas daiktas, kad yra būg ir daugiau panašių, bet tik jie manęs nėra pastėkę ir iki šiai dienai. Gal St.R. galėtų paaiškinti, kodėl taip venglama viešumos, kodėl dirbama kažin kur, kažin kieno, o neskelbiama tiems, kuriems tas dir-bama. Jeigu St.R. eilinio stovyklos gyventojas nori viską žinoti, kas jam priklauso ir ką jis turi teisę gauti, laiko smalsumu, o gal net neleistinu kiršinimu, tai kažin ar sakysim, ir eilinio lie-tuvio noras žinoti, kaip eina kova už Lietuvos laisvę taip pat ne-būtų St.R. pavadinta smalsumu? Gal galėtų St.R. paskelbti eili-niam stovyklos gyventojui ir tų formulę, pagal kurią galima būtų apskaičiuoti iš faktiškai gaunamo maisto davinio ir tą maisto da-

vinį, kurį stovyklos gyventojas privalėtų gauti? Bent iki tol nei vienas „mokantis aritmetiką ir mėgstantis tokį sportą“ šitokios formulės nesurado ir iš gaunamo maisto negali apskaičiuoti privalomo gauti davinio. Niekas negali reikalauti ir nereikalauja iš Komiteto, kad jis „vadovautųsi gretimo kaimo vokiečių turimomis žiniomis“, kad suširdgėla tenka konstatuoti, kad to kaimo vokiečiai tikrai buvo anksčiau ir geriau informuoti apie naująjį mūsų davinį, negu mūsų atsakingi pareigūnai. Kad „visos žinios yra prieinamos ne tik kambarių vyresniesiems ir kontrolės organams, bet ir suinteresuotiems stovyklos gyventojams“, pilnai sutinku, bet eilinis gyventojas tampa suinteresuotu tik tada, kada jis sužino, o kadangi jis nesužino, nes neturi tiek laiko, kad galėtų aplakstyti sandėlius, ar „suinteresuotus“ stovyklos gyventojus ir juos apklausinėti, todėl jis nėra suinteresuotas ir jam informacija nereikalinga. St.R. labai klusta tvirtindamas, kad iki šiolinė informacija nepatenkina smalsesčiųjų. Šitokios informacijos pobūdis kaip tik smalsesniuosis ir patenkina, bet eilinis stovyklos gyventojas norėtų, kad ir jį, nors ir nesmalesį, tos informacijos laiku pasiektų. Man atrodo, kad St.R. per daug jau pavėlavo, nes laikai kada buvo skelbiama, kad jiureris galvoja už visus, o kitiems reikia tik dirbti, jau praėjo. Demokratinė dvasia turi būti ankležama kaip tik dabar pradedant nuo atskiro individo, nuo mažos stovyklinės bendruomenės ir baigiant visa tremtinių bendruomenę. Kiekvieno demokratinės bendruomenės nario teisė ir didžiausia pareiga yra netik rinkti, bet ir aktyviai dalyvauti visuose vadovavimo bei valdymo darbuose. Jis privalo savo rinktiems organams pareikšti savo pageidavimus, reikalui esant, juos pakritikuoti ir parevizuoti. Kiekviena parasties rūšies pastanga turėtų būti tik sveikinama, o ne apšaukiama „neleistinu kiršinimu“. Bendruomenės vadovybės tikslas turėtų būti pratinti bendruomenės narius būti sąmoningais, rūpinčiais savo teisėmis ir likimu, o ne sudėjus rankas laukti, kad kiti ar likimas tą ar kitą padarytų, nes iš Lietuvos bus taip pat reikalingi sąmoningi, susipratę piliečiai, o ne nesąmoninga, nesusipratusi, net ir savim nesirūpinanti masė. St.R. sąmoningumą ir rūpinimosi savo reikalais laiko kuo ne nusikaltimu. Neaišku, kodėl komitetas nerado reikalo oficialiai atsakyti į A. Audronio iškeltas mintis, nors iš St.R. tono atrodo, kad jis yra taip pat iš komiteto, tik nedaržsta to aiškiai prisipažinti. St.R. savo straipsniu nori užgniaušti, bet kurią pastangą išjudinti komitetą iš stagnacijos, o bendruomenę – užliūliuoti stagnacijoje. Pats laikas būtų komitetui prisipažinti, kad minėti dalykai turėjo būti, bet nebuvo padaryti ir atėitty visus, bendruomenę ar jos dalį liečiančius dalykus, skelbti D.Žiniuose, nors tai ir žinotų „suinteresuotieji“ bei kambarių vyresnieji. Praeityje laiko klaidoms atitaisyti reikėtų paskelbti visiems, ką ir kiek kas yra gavęs ir tuo būdu išsklaidyti visus įtarimus.

- - -

Buhalterijos kursai rytoj 16,30 val.